

Problem inom byggnadsbranschen

Under de senaste årtiondena har byggvolymen i Finland fördubblats. Byggindustrin har expanderat. Samtidigt har byggbranschen använt sig av en mängd olika nya byggnadsmaterial och även av nya byggmetoder. Man har kombinerat gamla och välbeprövade material som exempelvis tegel med nya moderna och otestade material. Man har likaså använt sig av oprövade konstruktioner och följderna av detta har på sina håll varit dramatiska. Arkitekt Bengt-Vilhelm Levón från Helsingfors har arbetat i branschen i flera årtionden.

- När jag jobbade på Helsingfors stads byggnadskontor på 1970-talet förekom en indelning av nybyggen, berättar arkitekt Levón. Indelningen som användes allmänt inom stat och kommun var följande: Det fanns byggnader som ansågs vara temporära med livslängd femton år, det fanns vanliga byggnader med beräknad livslängd på trettiofem år, det fanns offentliga byggnader för sjuttio års användning och så fanns det unika och alldeles speciella nybyggnader som skulle hålla ännu längre.

- Tänkesättet att uppföra byggnader för femton eller trettiofem års användning var ju något fruktansvärt dumt. Nationalekonomiskt var det katastrofalt och rent av enfaldigt, säger Levón. Vi vet att t.ex. tegel håller i hundratals år men när man kombinerade tegel som byggnadsmaterial med moderna och oprövade byggnadsmaterial gick det illa.

Det finns exempel på byggsador som är särskilt anmärkningsvärda. Som höghuset från 1930-talet som hade en fasad av klinkerplattor. Vid en liten skada i fasaden

Arkitekt Bengt-Vilhelm Levón har en lång erfarenhet av byggnadsbranschen

högg man upp några klinkerplattor. Då rann det hinkvis med vatten ur ytterväggen. Det hade samlats kondensvatten i ytterväggen under klinkerfasaden som var tät. Någonstans inne i ytterväggen fanns det alltså mängder av vatten.

Inventering viktig

- Då man samtidigt har slarvat med bygg- och fastighetsunderhållet i många fastigheter blir följderna problematiska, konstaterar Bengt-Vilhelm Levón.

Arkitekt Levón har lång erfarenhet från branschen. Efter arkitektstudier kom Levón att arbeta med husplanering, utredningar, byggprogram och förprojektering.

- Inventering av hus var en

tämligen ovanlig åtgärd då vi introducerade metoden. En del tyckte att det var ganska onödigt. Jag tycker att det borde vara en helt naturlig åtgärd. Då man bygger nytt eller reparerar gammalt måste man ju veta vad man har, en elementär sak. Numera har man däremot insett betydelsen av byggnadsinventering.

Öka nordiskt samarbete

Bengt-Vilhelm Levón har också arbetat som energisparforskare. Därefter startade han ett eget företag och har jobbat med utredningar av olika slag, bland annat om hemolycksfall, äldreböende och energi. Han har också suttit med i bostadsbolagsstyrelser.

- Jag har också jobbat i nordiska sammanhang och känner ganska bra till nordiskt byggande. Tyvärr

innebar Finlands inträde i EU att det nordiska samarbetet försumades. Det här är beklagligt eftersom byggförhållandena i Norden är ganska likartade. Det nordiska kunnandet utnyttjas inte tillräckligt i Finland idag.

Då man granskar byggnadsbranschen idag anser Bengt-Vilhelm Levón att man gjort en del framsteg.

- Tack vare respekten för elsäkerhetsbestämmelserna har vi nu en elsäkerhet som jag tror är unik praktiskt taget i hela världen. Dödsfallen på grund av elstöt har sjunkit tack vare åtgärder som vidtagits inom elsäkerheten. För ett trettiotal år sedan dog tjugo personer per år på grund av elstöt, nuförtiden är antalet så lågt som ca tre. Yrkesfolket inom branschen har stor respekt för

säkerhet och bestämmelser.

Nya idéer behövs

- Den stora utmaningen då vi blickar framåt ligger inom området reparation och ombyggnad. Det är här de nya idéerna behövs. Likaså är det viktigt att konsumenterna, de som bor i huset blir kunnigare och mer krävande.

- Som exempel på utmaningar kan man ta rörfrågor. Då man byggde förr var rören en del av huset. Det betydde att man satte rören i golv, i väggar, i murade schakt, till och med ingjutna i schakt av betong. Man hade ingen tanke på att det här skall bytas ut eller åtgärdas. Jag tror att det delvis var tanklöshet och delvis var det en inställning som berodde på att man byggde ett hus som skulle hålla en begränsad tid.